

PÁLYÁZAT

"Az év Zalai Idősbarát Önkormányzata 2025" díjra

Pályázó: Gyenesdiás Nagyközség Önkormányzata

Bevezetés – Idősek a közösség szívében

Gyenesdiás nem csupán a Nyugat-Balaton térségének ékköve, hanem olyan nagyközség is, ahol a közösség erejét az összetartozás, az egymás iránti felelősség és az odafigyelés határozza meg. A hagyományokra építő, mégis innovatív településvezetés számára világos: az idős emberek nem a társadalom peremén, hanem annak közepén, szívében helyezkednek el. A jövő biztonságát a múlt tapasztalatára alapozva lehet megalapozni, s ebben az idősek tudása, élettapasztalata és erkölcsi tartása pótolhatatlan értéket képvisel.

A településen uralkodó idősbarát szemlélet nem kampányszerű, hanem a mindennapokat átszövő attitűd, amely áthatja a döntéshozatalt, a fejlesztéseket és a közösségi életet. A szándék nem csupán az ellátás biztosítása, hanem egy olyan méltó léttér kialakítása, ahol az idős emberek közösségi szereplőként aktívan és örömmel vehetnek részt a település életében. Olyan szemléletet képviselünk, amely szerint az idősek értéket teremtenek, nem pedig „ellátottak” – az ő jólétük a mi erőforrásunk.

Az idősbarát gondolkodás szervesen épül be a község fejlesztési stratégiájába, közösség-szervezési gyakorlatába, valamint a napi ügyintézés, kommunikáció és segítségnyújtás emberi gesztusaiba is. Valljuk, hogy az idősek nem passzív kedvezményezettjei, hanem aktív formálói is a helyi közéletnek. Jelenlétük, tudásuk, tapasztalatuk, **közösségformáló erejük nélkülözhetetlen minden generáció számára. Ezért célunk, hogy olyan példát mutassunk, amely más települések számára is követendő lehet.**

I. A TELEPÜLÉS FŐBB NÉPMOZGALMI ADATAI

Gyenesdiás Keszthely és a Balaton-felvidék között fekvő, kivételes természeti adottságokkal rendelkező, dinamikusan fejlődő, ugyanakkor hagyományait őrző nagyközség. A település állandó lakosainak száma 2024. január 1-jén 4 371 fő volt. Az elmúlt évek népmozgalmi folyamatai alapján megállapítható, hogy a település lélekszáma – ha nem is ugrásszerűen, de stabil módon – növekedett, ugyanakkor ezzel párhuzamosan jelentősen átalakult a lakosság korösszetétele. A legfontosabb demográfiai tendencia az előregedés, vagyis az időskorúak arányának markáns emelkedése.

Míg 2018-ban a lakónépesség száma még csaknem 3 560 fő volt, addig 2023-ra ez a szám meghaladta a 3 900 főt, ami közel 11%-os növekedést jelent öt év alatt. A legnagyobb éves növekedés 2022-ben volt tapasztalható, amikor több mint 4%-kal nőtt a lakosság száma. Ugyanakkor 2023-ra ez a növekedési ütem jelentősen lelassult, és mindössze fél százalékos emelkedést mutatott, ami arra utal, hogy a település fejlődése elérkezhetett egy új szakaszhoz – a telítettség vagy szerkezeti korlátok jelei is megjelenhetnek.

A népesség korösszetételében jól kivehető átrendeződés figyelhető meg. A 2023-as adatok alapján a 0–14 éves korosztály létszáma alig haladta meg az 500 főt, ami mindössze a teljes lakosság 11–12%-át teszi ki. A 15–17 évesek aránya még ennél is alacsonyabb, 4% alatti. Az aktív korú népesség, vagyis a 18–59 év közötti lakosok képezik továbbra is a legnagyobb csoportot, ők a lakosság több mint felét jelentik. A 60 év felettiek – beleértve a 65 év felettieket is –

száma azonban már 1 100 fő fölé emelkedett, ami az össznépesség közel 26%-ának felel meg. Ez az arány kiemelkedően magas, még országos összehasonlításban is.

Különösen figyelemre méltó az öregedési index alakulása, amely azt mutatja meg, hogy 100 gyermekkorúra hány időskorú jut. 2018-ban még körülbelül 167 időskorú jutott 100 gyermekre, míg 2023-ra ez az érték elérte a 222-t. Ez azt jelenti, hogy a településen mára több mint kétszer annyi idős él, mint gyermek. Az öregedés folyamata tehát jelentős, és az utóbbi években gyorsuló tendenciát mutat: öt év alatt közel 56 százalékponttal nőtt az öregedési index.

A természetes népmozgalmi adatok szintén ezt a tendenciát erősítik. A születések száma minden évben elmaradt a halálozásokétól, így Gyenesdiás természetes szaporodása – azaz az élvszületések és a halálozások különbsége – folyamatosan negatív. Az elmúlt öt évben egyetlen olyan esztendő sem volt, amelyben a természetes szaporodás pozitív előjelet mutatott volna. 2018-ban a mutató $-7,2$ ezreléken állt, 2023-ban pedig $-5,9$ ezreléket ért el, vagyis a természetes fogyás tartósan fennáll.

Ezzel szemben a vándorlási egyenleg – vagyis a be- és elköltözők különbsége – pozitív irányba billentette a lakosság számát. 2018-ban ugyan még negatív értéket mutatott, de 2020-ra jelentős mértékű, több mint 33 ezrelékes pozitívumot ért el. Ez vélhetően a pandémia idején tapasztalt vidékre költözési hullámnak volt köszönhető. Az ezt követő években azonban ez a trend mérséklődött, és 2023-ban már csak $+6,1$ ezreléket tett ki. Bár még mindig pozitív, a vándorlás üteme jól láthatóan lassul.

Összegzésként elmondható, hogy Gyenesdiás lakossága az elmúlt öt évben növekedett, ám a természetes fogyás állandó, és a vándorlási többlet is csökkenő tendenciát mutat. Az öregedés folyamata erőteljes, és a korcsoportos eloszlás alapján kijelenthető, hogy a település idősbarát jellege egyre inkább meghatározza a népességszerkezetet. E folyamatok hosszú távon befolyásolják a helyi ellátórendszerek terheltségét, valamint a közösségi és szociális programok iránti igényt is. Az önkormányzat számára kiemelt jelentőségű feladat a fiatalabb generációk helyben tartása, az idősek életminőségének javítása és az egyensúly fenntartása a település demográfiai szerkezetében.

II. AZ ÖNKORMÁNYZAT IDŐSÜGYI TEVÉKENYSÉGEI

Gyenesdiás, mint a Nyugat-Balaton térségének meghatározó települése, kiemelten fontosnak tartja az időskorú lakosság testi, lelki és szociális jólétének biztosítását. A település vezetése elkötelezett abban, hogy az idős emberek aktív, biztonságos és méltóságteljes életet élhessenek. Az önkormányzat célja nem csupán a szociális ellátás biztosítása, hanem olyan komplex és integrált időspolitikai gyakorlat megvalósítása, amely elősegíti az aktív öregedést, a közösségi részvételt és a generációk közötti együttműködést.

A gondoskodó közösség alapja a szociális biztonság és az emberi figyelem. Gyenesdiás Önkormányzata meggyőződéssel vallja, hogy a társadalmi jólét alapja a leginkább rászoruló csoportok, különösen az idősek megfelelő

ellátása és támogatása. A szociális alapszolgáltatások működtetése nem csupán jogszabályi kötelezettség, hanem erkölcsi felelősség is.

A következőkben részletesen bemutatjuk Gyenesdiás időügyi szolgáltatásainak rendszerét, a civil szervezetekkel való együttműködést, valamint azokat a programokat és eszközöket, amelyek hozzájárulnak a település időbarát arculatának megerősítéséhez.

1. Szociális szolgáltatások

Az önkormányzat egyik alapvető célkitűzése, hogy minden rászoruló időskorú számára elérhető és megfizethető szociális alapszolgáltatásokat nyújtson.

- **Szociális étkeztetés:** A településen élő, önellátásra részben képtelen idősök számára napi egyszeri, kedvezményes meleg étkezés biztosított. Az étel igény szerint házhoz is szállítható. A szolgáltatásban részesülők száma az elmúlt években 32–42 fő között alakult. Az étkeztetés nem csupán a fizikai szükségletek kielégítését szolgálja, hanem fontos eszköze a mindennapi kapcsolattartásnak és a társadalmi elszigetelődés megelőzésének is.
- **Házi segítségnyújtás:** A Gyenesdiáson működő szociális szolgáltató rendszer lehetőséget biztosít a házi segítségnyújtás igénybevételére is, amelynek keretében a gondozók segítik a mindennapi életvitelben való önállóság megőrzését: bevásárlás, gyógyszerkiváltás, takarítás, ügyintézés támogatása. Segítsége nemcsak gyakorlati, hanem lelki támasz is. Ez a szolgáltatás sokszor szó szerint életmentő.
- **Lakhatási és közszolgáltatási támogatások:** A rászoruló idősök számára az önkormányzat közüzemi díjakhoz, lakhatáshoz, valamint téli időszakban szociális tűzifa program keretében nyújt támogatást. A szociális célú tüzelőanyag-támogatás (szociális tűzifa) rendszeres és jól szabályozott formában működik. Az önkormányzat minden évben felméri a rászorulókat, és biztosítja, hogy a hideg hónapokban senki ne maradjon fűtés nélkül. 2024 telén 58 háztartásban élő idős kapott ilyen támogatást, amely az otthon melegének megőrzését, ezáltal a lakhatás biztonságát jelentette.
- **Gyógyszertámogatás:** Kiemelt figyelmet fordítunk a gyógyszerköltségek részleges megtérítésére is. Ez a támogatás nemcsak egészségügyi, hanem gazdasági kérdés is, hiszen egy-egy időskorú személy havi gyógyszerköltsége sokszor jelentős részét elviszi a nyugdíjnak. Egyedi elbírálás alapján nyújtott támogatásunk célja, hogy senki ne legyen kénytelen választani az étkezés és a gyógyszer között.

Az önkormányzat szociális ügyintézője és az intézményi háttér dolgozói elkötelezetten, valódi hivatástudattal végzik munkájukat. Külön hangsúlyt fektetünk arra, hogy az idősök ne kiszolgáltatottként, hanem partnerként vegyenek részt az ellátásokban. Ez a szemlélet minden lépésünkben tükröződik, és közös sikerünk záloga.

2. Egészségmegőrzés és prevenció

Az időskor nem a visszavonulás, hanem egy új, teljesebb értelmű életperiódus lehetősége. Gyenesdiás közösségi élete különösen gazdag és sokrétű, amely az idősök számára is bőséges lehetőséget biztosít a társas kapcsolatok ápolására, kulturális élmények megélésére és az önkifejezésre. A Gyenesdiási Nyugdíjas Klub kiemelkedő szerepet tölt be ebben a folyamatban, mint az aktív időskor szimbóluma. Gyenesdiás fontosnak tartja, hogy az idősök számára elérhetőek legyenek azok a lehetőségek, amelyek hozzájárulnak testi és lelki egészségük megőrzéséhez.

- **Senior örömtánc:** Heti két alkalommal szervezett, korosztály-specifikus mozgásforma, amely a fizikai aktivitás mellett a mentális frissességet és a közösségi kapcsolatokat is erősíti.
- **Kardió tanösvények:** A település közvetlen környezetében, a Keszthelyi-hegységben kialakított tanösvények mentén irányított túrákat szerveznek, együttműködésben a Keszthelyi Kórház Egészségfejlesztési Irodájával. A program célja a mozgás ösztönzése és az egészséges életmód népszerűsítése.
- **Kirándulócsoportok támogatása:** Az aktív időskort segítő Magyar Vándor Klub programjai révén az önkormányzat kirándulásokat, túrákat, közösségi napokat támogat.

3. Intézményi és infrastrukturális háttér

Gyenesdiás időspolitikája nemcsak a közvetlen szolgáltatásokra, hanem a biztonságos és gondoskodó környezet kialakítására is épít.

- **Közrend és közbiztonság:** A településen alacsony a bűnözési ráta, a közbiztonság szintje kiemelkedő. Ez különösen fontos az idős lakosság szubjektív biztonságérzetének fenntartása szempontjából.
- **Egészségügyi alapellátás:** Gyenesdiáson két körzeti háziorvosi rendelő működik, amelyek egymást szükség esetén helyettesíteni tudják. A védőnői szolgálat is elérhető, emellett a közeli városi kórházak és szakrendelők könnyen megközelíthetők.
- **Szociális ellátás intézményi háttere – Kapernaum Szeretetotthon:** Kiemelten büszkék vagyunk arra, hogy településünkön működik a Kapernaum Szeretetotthon, amely bár nem önkormányzati fenntartású, mégis szorosan együttműködik a közösséggel. Az evangélikus fenntartású intézmény jelenleg 52 bentlakó idős személyt fogad, akiket egy- és kétágyas apartmanokban, illetve demencia- és Alzheimer-szakosztályokon látnak el. Az elmúlt években jelentős korszerűsítési munkákat végeztek, többek között új apartmanok, közös étkező, betegellátó és fürdőegységek kialakításával, kamerás felügyelettel. Az otthon példaértékűen biztosítja az idős emberek testi-lelki gondozását és méltó életkörülményeit.

4. Aktív időskor – Gyenesdiási Nyugdíjas Klub

Az önkormányzat kiemelt figyelmet fordít az idősök társadalmi integrációjára és közösségi életben való részvételére. Ennek egyik fő pillére a **Gyenesdiási Nyugdíjas Klub**, amely több mint hat évtizedes múltta tekint vissza, jelenleg

20–30 fő aktív taggal működik. A klub heti rendszerességgel tart összejöveteleket, amelyek célja a közösségi kapcsolatok erősítése, az elszigetelődés megelőzése és a szellemi aktivitás fenntartása.

A programkínálat sokrétű és élményközpontú:

- **Kézműves foglalkozások:** Festés, hímzés, gyöngyfűzés, kosárfonás – ezek a kreatív tevékenységek nemcsak a kézügyességet fejlesztik, hanem közösségépítő erejük is.
- **Zenés-táncos programok:** Népszerűek a Pótszilveszter, a Farsangi Fánkparti, valamint a közreműködéssel szervezett régiós találkozók. Az önkormányzat minden évben megrendezi az Idősek Napját, műsoros vacsorával, valamint karácsonykor 10.000 Ft értékű ajándékutalvánnyal is kedveskedik a 65 év felettieknek.
- **Kulturális és egészségmegőrző előadások** a Védett Közjőért Polgári Egyesület szervezésében. Helyi orvosok, dietetikusok, mentálhigiénés szakemberek tartanak előadásokat az egészséges életmódról, stresszkezelésről és lelki jóllétről.
- **Digitális képzések és tanácsadás:** A modern kor kihívásaira válaszolva a Klubkönyvtár digitális kompetencia-fejlesztő foglalkozásokat is szervez, például okostelefon-használat és ügyintézés témában.

A klub tagjai aktív részesei a település közösségi életének: önkéntesként segítenek rendezvényeken, részt vesznek jótekonysági kezdeményezésekben, és rendszeresen kapcsolatban állnak az önkormányzattal a programok tervezésében.

5. Fejlesztési tervek – Nyugdíjasház és jövőbeni elképzelések

Gyenesdiás Nagyközség Önkormányzata nemcsak jelenleg működő szolgáltatásaiban és programjaiban elkötelezett az idősek iránt, hanem jövőbe mutató elképzelésekkel is rendelkezik, amelyek célja a település idősbarát arculatának további erősítése. A folyamatosan növekvő időskorú lakosság arányának fényében különösen indokoltá vált a középtávú fejlesztési célok között az idősek lakhatási biztonságát elősegítő új lehetőségek megteremtése.

Ennek egyik kulcseleme egy új szociális otthon, egyben nyugdíjasház kialakításának terve, amely – bár még nem valósult meg – már a település vezetésének gondolkodásában formálódik. A projekt célja, hogy olyan biztonságos, kényelmes, közösségi életre is lehetőséget adó lakhatási forma jöjjön létre, amely megfelelő választ ad a Gyenesdiáson élő egyedül maradt vagy korlátozott önállósági képességgel rendelkező idősek igényeire.

A nyugdíjasház nem ápolási intézmény lenne, hanem olyan otthonos, többfunkciós lakóegységekből álló közösségi ház, ahol az idősek megőrizhetik önállóságukat, ugyanakkor rendelkezésükre állnak azok a szolgáltatások (étkeztetés, takarítás, kisebb háztartási segítség, közösségi programok), amelyek biztonságot nyújtanak számukra. A cél nem a gondozási funkciók, hanem az **aktív idősödés támogatása**.

A tervezés során kiemelt figyelmet kapna a központi fekvés – fontos, hogy az idősok könnyen elérjék az orvosi rendelőt, gyógyszerárát, üzleteket, valamint a közösségi tereket. A tervezett épület akadálymentes lenne, korszerű energetikai megoldásokkal, tágas közösségi helyiségekkel és zöldfelületekkel kiegészítve. A lakrészek egyszerű, de kényelmes, fenntartható kialakításban készülének, ahol a lakók otthonosan érezhetik magukat.

A nyugdíjsház létrehozása nemcsak lakhatási megoldást kínálna, hanem közösségsszervező szerepet is betöltene. A lakók bekapcsolódhatnak a nyugdíjasklub életébe, részt vehetnének a faluközösség eseményein, és továbbra is fontos tagjai maradhatnak a társadalomnak. Az intézmény célja tehát nem a szeparáció, hanem az integráció: megőrizni a méltóságot, növelni az életminőséget, és biztosítani azokat a feltételeket, amelyek révén az idősok nem elszigeteltséget, hanem lehetőségeket jelent.

Az önkormányzat hosszú távon európai uniós és hazai pályázati források bevonásával tervezi a projekt megvalósítását. A kezdeményezéshez már most jelentős társadalmi támogatottság tapasztalható – a lakosság és a nyugdíjasklub részéről is. A helyi civil szervezetek és egyházi közösségek – köztük a Kapernaum Szeretetotthon – is támogató partnerként állnának az ötlet mellé, amint a lehetőségek realitássá válnak.

A jövőkép tehát világos: Gyenesdiás egy olyan település kíván lenni, ahol az idősok nemcsak biztonságban, hanem boldogan, közösségben és méltóságban élhetik meg mindennapjaikat. A nyugdíjsház csupán egy állomása ennek a hosszú útnak – de fontos állomás, amely szilárdan illeszkedik az idősbarát jövőépítés stratégiájába.

6. Zárszó – Példamutatás és elhivatottság az idősok szolgálatában

Gyenesdiás Nagyközség Önkormányzata e pályázat keretében nemcsak a már meglévő eredményeket kívánta bemutatni, hanem egy értékalapú szemléletet is: azt a mély meggyőződést, hogy az idősok iránti tisztelet, gondoskodás és közösségi bevonás a helyi társadalom egészének épülését szolgálja. Minden intézkedésünk, minden támogatási forma, minden közösségi esemény ezt az értékrendet képviseli – és ezt nem kampányszerűen, hanem a mindennapok hitelességével valósítjuk meg.

Településünk ereje abban rejlik, hogy kicsiben is képes nagyot alkotni: empátiát, emberi figyelmet, valódi kapcsolatokat kínálni azoknak, akik ezt leginkább megérdemlik. Nem „idősellátásról”, hanem emberi méltóságról, elfogadásról, kölcsönös tiszteletéről és megbecsülésről szól a mi történetünk. Olyan történet ez, amelynek főszereplői maguk az idősok – mi pedig a háttérből biztosítjuk számukra azt a védőhálót, amely lehetővé teszi számukra a méltó, tartalmas és biztonságos idősokot.

A Nyugat-Balaton térségén belül is példamutató szerepet kívánunk betölteni. Meggyőződésünk, hogy az általunk felmutatott idősbarát gyakorlatok más települések számára is ösztönzőek lehetnek. Közösségünk nyitott a partnerségre, az együttműködésre, a tapasztalatcserére, s minden olyan lehetőségre, amely hozzájárul a társadalom legnagyobb bölcsességgel bíró korosztályának megbecsüléséhez.

Kérjük, méltányolják ezt a komplex, mégis szívből jövő törekvést, és támogassák pályázatunkat „Az Év Zalai Idősbarát Önkormányzata 2025” díj elnyerésében. Hisszük, hogy az idősek iránti elkötelezettségünk, a gondoskodás minősége és a közösség ereje együtt alkotják azt a hármas pillért, amelyre Gyenesdiás jövőjét is méltó módon építhetjük.

Gyenesdiás Nagyközség Önkormányzata elkötelezett az idősbarát szemléletmód gyakorlati megvalósításában. Az idősek nem csupán kedvezményezettjei, hanem aktív formálói is a helyi közéletnek. Pályázatunkkal ennek a példamutató munkának kívánunk méltó elismerést kérni

MELLÉKLET

Támogató nyilatkozat (csatolva): Gyenesdiási Nyugdíjas Klub részéről

Gyenesdiás, 2025. július 10.

Gál Lajos

Gyenesdiás Nagyközség Önkormányzat
polgármestere

TÁMOGATÓ NYILATKOZAT

Gyenesdiási Nyugdijas Klub

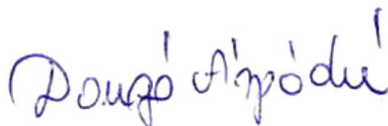
Alulírott, mint a Gyenesdiási Nyugdijas Klub képviselője ezúton fejezem ki teljes támogatásunkat Gyenesdiás Nagyközség Önkormányzatának a „Zala Vármegye Idősbarát Önkormányzata 2025” díjra benyújtott pályázatához.

Önkormányzatunk évek óta elkötelezetten támogatja klubunk működését. Anyagi támogatással, térhasználat biztosításával és közös programok szervezésével érdemben hozzájárul az idősek életminőségének javításához és közösségi részvételének megerősítéséhez.

Közös rendezvényeink – például zenés estek, főzőversenyek, kirándulások – nemcsak a társas kapcsolatok ápolását, hanem az aktív időskor elősegítését is szolgálják. Az önkormányzat rendszeresen kikéri véleményünket időseket érintő kérdésekben, és bevon bennünket a település közösségi életének alakításába is.

Ezúton is köszönetünket fejezzük ki az együttműködésért, és egyben javasoljuk a pályázat pozitív elbírálását.

Gyenesdiás, 2025. július 10.

Dongó Árpádné

elnök

Gyenesdiási Nyugdijas Klub